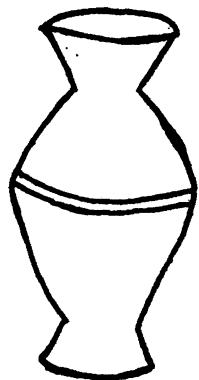

Danyab dewlgm

Danyab dewlgm

L'abus d'alcool

Texte traduit et adapté d'un canevas*
par SIL, Projet nawdm

Publié par

Action Santé pour Baga (ASB)
(Centre de Santé)

et

Nawdm Neerm n m` Nongan Kena Kpaturu
Association pour la Sauvegarde et le Développement
du Nawdm (A.S.D.N.), B.P. 3, Niamtougou

Financé par

S.E.L. (Service d'entraide et de liaison), France

2ème trimestre 2005

*Edition originale “L’abus d’alcool” :

Publié en Grande Bretagne, 2001 par Wycliffe Associates

Copyright (C) 2001 WA(UK)

Cette brochure est une de la série de “Shell Books”

produit par WA (UK), 7 Conwy Street, Rhyl,

Denbighshire, LL18 3ET, UK

Bakerga da nyil faarn daam. Safi, fià da nyil kpalbbiimr goorn n da n bañi n ka nyi hérufi'.

Safi na fià san ñmeeëgbii, fià keda n nyim safi n san, fià da kpaa ked ñmeeëgb wen difiaa lee wen. HÀ da kpaa geewa fià waasin na fià nyaan na l` wafidg mlan safi na fià ked. Welee da fiëna fiá ka ked ñmeeëgb goorfíee mënfee kaa.

Datulm da yata-wu, fiá ka kpaa bea na fià fiëm ñmeeëgb hòm. HÀ da yalg datulm nyab, fiá gbanu t ka kpafì n gemmmt.

L` ta ba yenmii n fiá tuur Taafò. Wii nn vida na fià keda kpam lee, n keed damékan n dan lag n hòj na han ked kpam.

Welee da fiera
Bakerga t børii fià
ŋmeeëgb l' bafr na fià da
san kaa ŋmeeëgb didii, bá
kirm na fià daa jib. Ha da
fiëna ŋmeeëgb bëfugu, lee
fià berma t kirm na fià
kpafi fià faadm-wu n
voom-wu. Bakerga t kit
kunyontia n ka kpaa bea
na fià dɔm fià haar.

Taafø lee, kom t
rorm-wii.

Bakerga foga t lag n ka fiëna ñmeeëgb n nyingu blañib kaa na bà da halwa liëbiir. Bakergwii nyi daam hënm ka kuu.

L' ka ba gemm n fià fogwu n fià bii. Nidba memba da sol-wu l' bafir n fiàn da fiëna bii. Daam da lagii fià beeb, fià ni t ka bida weem. Ka daam t kuu-wu, fià ka juula nidba fièn laa fià ka dagwa n huru ka kpena. Ka fià ni t bidg, fià ka yokla want yem yøñ'.

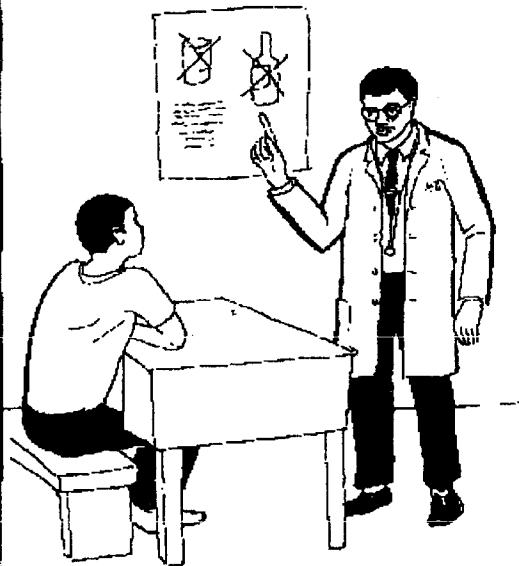
Nidba da geewa fià beebii l' bee-ba foñgu, lee, fiì t ka kpaa bag na fià nyøñr n wun.

Goora fialanfa n fià kaan, Bakerga t doot bëhii
l` bafr n datulm nyab.

Bëhii da jaarñ-wu kpaalaa, fià saa n san
dögdaa na fià nyaan na mig dögdba ba bà bee
bà taadm-wu laa.

Îá fogwu n fià bii da la sokla-wu n ka ked-wu
n tiroona n wanlamëi.

Dögda t bəñco Bakerg na fià ba n bəñii l' bafir na fià yalg danyab. Lee, ka fià bag na l' gbaad-wii, l' ba na fià jefilg danyab. Há bəñco-wu lan nnii raga nn jiba nida namtn n taadm-wu lee. Na datulmii nn jiba nida namtn lee, n lagii fià diila. Há wen nyi kənkəŋja kayen laa hiref lee, l' fiem fià diilan na fià daa hewlm nyab gwentaři, datulm mii bəñco na fià biir na « fiuai ». Há ka la hewla nyab ka lil. Dögda t ta bəñco-wu na ka nida la nyi datulm goora məna, fià ba fià bee fià kpi.

L' fiem goora fiatafi, bá saa Bakerga fiá kulii fiaa, fiá bëfii t gbaad-wu. L' safm fiá fôgwu n fiá bii nyaağb.

Ka fiá san faarn n jum diit n nyim dalamëega. Há tuurmba bifí t ka lafi-wu ka hogla-wu na fiá nyi datulm. Bakerga t boñcoo-ba na fiá da fiera bëfii l' bafr n datulmii, na gwelja fiá ta kpaa nyii-m. Há ni t ka bida n fiá tuurmbee l' bafr na bà da lafi-wu.

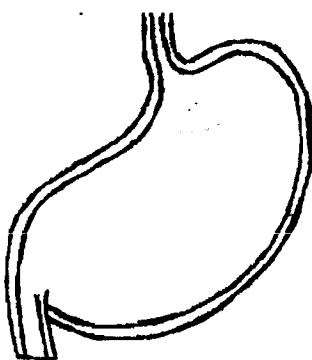
Nidba kōd t hiw n ka buuŋa Bakergwu hōm.
Há ŋmet fià ŋmeeëgbn, fiá bermwu n fià
ŋmeeëheedtuurmbee t ka ba nyaaëgbn l' bafr
na fià lagii beeb.

Há foga t ka kad haaga nyingu wu n fià sidwu
n fià bii. Fobëfigu t boorm wu n fià bii l' huuga.
Bá hel n ka buuŋa-wu kɔrgun.

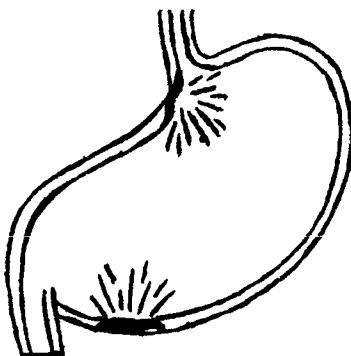

Bakerga da ba n tuurfii bà hof wulah na
Habigma. Habigma t dan san n yum dögda, wii
t bœfœc-wu na : « Bakerga da ba n julameegu.
Hà da fiera bœfii kimm, dögdba t la fiem
gumm n taadm-wu. Baawena kpaa ba n welee
julameeguu, datulm nyab kofla nida l' ka ba
gumm na bà taadm-wu. »

Datulm nyab kpaf hœm. B' kofla nidba ka
sañ-ba bœfii. L' kpaf na Bakerga bañ datulm
nyab ka sug na l' daa nan tog-wu n yem.

Hahuudhomr

Îahuudrndina
ba n nöt.

Bakerga ba nyaägbn. Geedg-n ban ree bii.
Geedg-n hõm n` deedg ban ree wadvaagu fién bii.
L` weraa lan nnii fiá nyi sodab wii fahuuudr nn ba
lee. Hå lakwæen ba l` bee l` fié nöt kakefinan fià
fahuuudrn.

Mà tuur Bakerg, daa nyim sodab ! Mà tuur Taafō, daa nyim daam l` yata ! Lee, n` bəm həm nidba nyɔka-n. N` kee n` bəm nyaagbn n` neerm ba həm.

L` saa nen, daa həfr-n volba na bá nyim daam ka l` kpafī na bá nyim. Daa ta lafim-n-ba. Diilg-n, ¿ bá kpaa ba rarm ka yata-n ? L` kpafī həm na v` ku daam. Ka v` kuu daam, l` kpaa weraa na ba n rarm laa hafiran na bá geem-v. Nid fiá ba na daam yuumwii ba na figm tiin.

Danyab dewlgm nn kofila v` gbanun bii :

1. V` nyuurun geela ba fià mòdm.
2. V` bagt kwæen kowt hita.
3. V` raawt mòd.
4. V` hirga rita.
5. L` ba l` bee l` daan-v n wiiru kofutju.
6. V` tiña kowt hita.
7. V` roodbia nyiidà ka fiëna kai.
8. V` fomr mòd.
9. V` niini bida doot.
10. V` gbanu t ta bid doot dela.
11. V` gbanu fiën t ka ror set.
12. Nyaalgu t ka kadaa v` kwæewan, v` voficca ka felaa.
13. Jiim geela t ka yu v` raawt fiën.
14. Bubhoora t ka ba v` raawt fiën wo mëfìla.
15. V` geela t ka rød v` nabia fød.
16. V` natara t ka mo.
17. V` nakpai t ka mòd.

Deedgm : Ka v` dewla daam nyab, l` ba l` kofil v` gbanu, ka ta safi huru na bëfvolii mug-v.

Diilg-n : ¿ L` ba na t` saa t` gbanu bidg wo daaw bá nn bëficiem-t nooga fiá gwëet wii ?